

Nr 157.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag för täckande av under år 1921 uppkommen brist å ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m.; given Stockholms slott den 10 mars 1922.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

P. Albin Hansson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1922.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Departementschefen, statsrådet Hansson anför:

Vid anmälan den 7 januari 1922 av de medelsbehov, som under fjärde huvudtiteln, avd. Lantförsvaret, borde tillgodoses genom anslag å tilläggsstat för år 1922, yttrade jag under punkten 22, att, enligt vad jag inhämtat, komme på grund av förhållanden, vilka vid uppgörandet

av förslag till riksstat för år 1921 icke kunnat förutses, brister att uppstå å vissa av fjärde huvudtitelns reservationsanslag för nämnda år. Ifrågavarande brister, vilka då icke vore till siffran kända men kunde approximativt beräknas till 350,000 kronor, syntes böra täckas genom anslag å tilläggsstat för innevarande år.

I enlighet härmed föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att, i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlätas angående täckande av brister å vissa ordinarie reservationsanslag, tillsvidare under fjärde huvudtiteln å tilläggsstat för år 1921 beräkna ett förslagsanslag, högst, 350,000 kronor.

Sedan numera arméförvaltningens huvudbok för år 1921 avslutats samt uppgifter å anslagsställningarna för nämnda år inkommit från underlydande myndigheter, hava ämbetsverkets intendents- och civila departement samt sjukvårdsstyrelse i skrivelser den 4 och den 7 mars 1922 gjort därav påkallade framställningar i ämnet beträffande nedan-nämnda reservationsanslag.

1. Anslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser.

Förevarande anslag var i riksstaten för år 1921 upptaget med 579,668 kronor. Till förstärkning av anslaget anvisade riksdagen å tilläggsstat för år 1921 ett förslagsanslag, högst, 104,205 kronor.

Enligt den av Kungl. Maj:t fastställda staten för det ordinarie anslagets användande var detta fördelat sålunda:

Tit. I. Undervisningsmateriel m. m. vid truppförbanden	kr.	45,938: 25
» II. De fasta undervisningsverken samt muséer m. m.	»	193,233: 10
» III. Särskilda skolor och utbildningskurser samt oförutsedda behov	»	340,496: 65
		<hr/>
	Summa	kr. 579,668: —

Av tit. III disponerade chefen för generalstaben för vissa ändamål 22,500 kronor, Kungl. Maj:t för vissa behov 293,330 kronor 16 öre och civila departementet för enahanda ändamål, som angivits under tit. I, 24,666 kronor 49 öre.

Civila
departe-
mentets
framställning.

Civila departementet har nu beträffande *tit. II* anmält, att å rid-skolans andel av nämnda anslagstitel uppstått en brist, vilken efter avdrag för värdena å viss behållning av bränsleartiklar och persedlar enligt skolchefens uppgift kunde upptagas till 22,971 kronor 42 öre. Bristen hade väsentligen föranletts *dels* av ökade bränsle- och lysekost-

nader, för vilkas gäldande ett av intendentsdepartementet¹⁾ tillhålllet förstärkningsanslag å 14,000 kronor visat sig otillräckligt, dels av ökade rese- och övningskostnader på grund av de förhöjda järnvägstaxorna och dels slutligen av vissa nödvändiga nyanskaffningar av utredningspersedlar, arbetsfordon m. m.

Vid övriga undervisningsanstalter hade icke uppstått några brister utan i stället vid några skolor vissa smärre reservationer, vilka dock icke kunde tagas i anspråk för täckande av ovannämnda brist.

Emellertid hade å tit. III av ifrågavarande anslag uppstått en behållning å omkring 257,000 kronor, varav kvarstode odisponerade omkring 117,000 kronor. Av sistnämnda belopp utgjorde 20,800 kronor besparingar å den av civila departementet disponerade andelen och kunde enligt staten för anslaget endast tagas i anspråk för truppförbandens räkning. Återstående 96,200 kronor stode däremot till Kungl. Maj:ts förfogande och torde, i likhet med vad som enligt 1921 års riksdags beslut (riksdagens skrivelse nr 212) ägt rum beträffande då anmälda brister å vissa undervisningsanstalters anslagsdelar, få anlitas för täckande av nu ifrågavarande brist vid ridskolan å 22,971 kronor 42 öre.

Mot det av civila departementet föreslagna sättet för täckande av ifrågavarande brist har jag intet att erinra, och kommer jag att i annan ordning till Kungl. Maj:t göra framställning i överensstämmelse härmed. Vid sådant förhållande behöva medel för ändamålet icke äskas av riksdagen.

Departement-
schefen.

2. Anslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m. och

3. Anslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden.

Dessa båda anslag voro i riksstaten för år 1921 upptagna med, det förra anslaget 297,610 kronor och det senare anslaget 151,175 kronor. Till förstärkning av vardera anslaget anvisade riksdagen å tilläggsstat för år 1921 ett förslagsanslag, högst, utgörande för det förra anslaget 339,812 kronor och för det senare anslaget 303,825 kronor.

De för de båda ordinarie anslagen av Kungl. Maj:t fastställda staterna upptogo för vardera anslaget ett belopp för oförutsedda behov, att disponeras av civila departementet. Dessa belopp utgjorde för det ovan först nämnda av de båda anslagen 36,230 kronor och för det andra anslaget 34,100 kronor.

¹⁾ Dyrtidskostnader för bränsle och lyse vid undervisningsverken skulle utgå av det till förstärkning av ordinarie bränsleanslaget anvisade anslag.

Civila departementets framställning.

Civila departementet har nu anmält, att å omförmälda båda ordinarie anslag visserligen uppstått smärre brister för en del myndigheter och truppförband. Dessa kunde emellertid täckas av behållningar å de andelar av anslagen, som disponerades av civila departementet, för så vitt nämnda behållningar, som uppstått å de ordinarie anslagen med inberäkning av deras förstärkningsanslag, finge liksom under år 1921 tagas i anspråk för nämnda ändamål.

Departementets chefen.

Mot det av civila departementet föreslagna sättet för täckande av omförmälda anslagsbrister synes mig hinder ej möta. Medel för ändamålet behöva således ej äskas av riksdagen.

4. Anslaget till reparation.

Förevarande anslag var i riksstaten för år 1921 upptaget med 466,750 kronor. Därjämte var för anslaget förstärkning å tilläggsstat för samma år uppfört ett förslagsanslag, högst, 60,300 kronor.

Det ordinarie anslaget var beräknat på följande sätt:

Utgifter.

Inköp av 335 reparationer samt med reparationen förenade diverse omkostnader	kr. 670,000: —
Inlösen av 30 tjänstehästar å 2,400 kr. »	72,000: —
	<u>kr. 742,000: —</u>

Inkomster.

Utrangerade stamhästar (690 å 225 kr.)	kr. 155,200: —
Ersättning för 50 till tjänstehästar uttagna stamhästar	» 120,000: —
	<u>kr. 275,200: —</u>

Återstod att av riksdagen beviljas kr. 466,750: —

Förstärkningsanslaget, 60,300 kronor, var föranlett av de höjda avgifter för transporter enligt militärtaxan, vilka av Kungl. Maj:t beslutats den 19 november 1920.

I anledning av en vid 1921 års riksdag väckt motion, att riksdagen — oavsett kommande beslut angående 1922 års inköp av reparationer — måtte besluta att av 1920 och 1921 års klasser inköpa 555 stycken 4-

eller 3-åriga remonter till ett medelpris av 1,700 kronor, anförde riksdagen (skrivelsen nr 82, punkt 7), att då medelpriset vid inköp av remonter numera enligt riksdagens mening icke behövde överstiga 1,400 kronor (1,900 kronor enligt staten för år 1291), torde det redan härigenom vara tydligt, att det för år 1921 anvisade beloppet vore tillräckligt för att inköpa ett större antal remonter än som ursprungligen avsetts. Härtill komme, att, enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, omkring 200,000 kronor funnes å remonteringsanslaget reserverade och alltså kunde i huvudsak disponeras för remontinköp år 1921. På grund härav syntes det av motionärerna åsyftade ändamålet kunna bli i viss mån tillgodosett, utan att särskilda medel behövde för ändamålet anvisas å 1921 års tilläggsstat. Ett beslut i den av motionärerna önskade riktningen, vilket skulle medföra behov av ytterligare medelsanvisning för remontinköp under år 1921, hade riksdagen icke ansett böra fattas.

Intendentsdepartementet har nu anmält, att å det ordinarie anslaget sedan förstärkningsanslaget å 60,300 kronor i sin helhet tagits i anspråk, uppstått en brist å 58,103 kronor 60 öre. Intendentsdepartementets framställning.

Rörande anledningen till uppkomsten av nämnda brist har intendentsdepartementet uppgivit, att medan riksdagen vid beviljandet av det ordinarie anslaget beräknat inkomsterna under anslaget till 275,250 kronor, därav (se ovan) 155,250 kronor för utrangerade stambästar och 120,000 kronor för till tjänstebästar uttagna stambästar, hade inkomsterna under året uppgått till allenast 111,579 kronor 55 öre, därav 67,779 kronor 55 öre för 730 utrangerade hästar och 43,800 kronor för till tjänstebästar uttagna stambästar. De influtna medlen hade sålunda med 163,670 kronor 45 öre understigit de beräknade inkomsterna. Då inkomsterna av försäljning av utrangerade hästar och ersättning för till tjänstebästar uttagna stambästar influtit först under årets senare hälft, hade det vid tiden för inköpen, vilka verkställdes under våren 1921, icke kunnat förutses, att inkomsterna skulle komma att så betydligt understiga det beräknade beloppet. På grund härav anhölle departementet, att för täckande av bristen å anslaget måtte av riksdagen äskas ett anslag å 58,103 kronor 60 öre.

Enligt vad jag inhämtat utgör antalet under-år 1921 inköpta remonter 625 stycken och den för dem erlagda inköpssumman 825,300 kronor. Med hänsyn till, att på grund av åberopade omständigheter sålunda under år 1921 kommit att inköpas ett större antal remonter än av riksdagen beräknats, torde remontinköpen under innevarande år utan Departementschefen.

men för remonteringen kunna i någon mån inskränkas. Ett utjämnande av förhållandet mellan de båda åren synes mig därför lämpligen kunna ske därigenom, att det belopp, varmed anslaget överskridits under år 1921, täckes ur ordinarie anslaget för innevarande år. Någon framställning till riksdagen i anledning av anslagsbristen behöver alltså icke göras.

5. Anslaget till sjuk- och veterinärvård m. m.

Förevarande anslag var i riksstaten för år 1921 upptaget med 662,210 kronor. Därjämte var för anslagets förstärkning å tilläggsstat för samma år uppfört ett förslagsanslag, högst, 174,979 kronor.

Enligt den av Kungl. Maj:t fastställda staten för det ordinarie anslagets användande var detta fördelat sålunda:

Tit. I.	Truppsjukvårdsanslaget	kr. 140,588: 19	
	Utgifter för tandvård	» 46,050: —	kr. 186,638: 19
» II.	Anslagen till garnisonssjukhusen		
	i Stockholm	kr. 34,900: —	
	å Karlsborg	» 8,150: —	
	i Boden	» 6,100: —	» 49,150: —
» III.	Truppveterinärvårdsanslaget		» 130,381: 04
» IV.	Utgifter för ögonsjukvård	kr. 51,000: —	
	Sjukvårdsstyrelsens sjuk- och veterinärvårdsanslag	» 245,040: 77	» 296,040: 77
			<hr/> Summa kr. 662,210: —

Sjukvårds-
styrelsens
framställning.

Sjukvårdsstyrelsen har nu anmält, att enligt till styrelsen ingivna uppgifter å anslagsavräkningarna å truppsjukvårds- och truppveterinärvårdsanslagen samt anslaget till garnisonssjukhusen hade under år 1921 följande brister uppstått:

å truppsjukvårdsanslaget	kr. 275,151: 53
» truppveterinärvårdsanslaget	» 128,141: 59
» anslagen till garnisonssjukhusen	
å Karlsborg	kr. 3,179: 20
i Boden	» 8,562: 59
	<hr/> » 11,741: 79
	<hr/> Summa kr. 415,034: 91

Dessutom hade vid 1921 års ingång befintliga reservationer å förevarande anslag minskats med följande belopp:

å truppsjukvårdsanslaget.....	kr. 1,792: 52
å truppveterinärvårdsanslaget.....	» 1,561: 40
	<u>Summa kr. 3,353: 92</u>

Detta belopp syntes även böra ersättas i likhet med vad som medgivits av 1920 och 1921 års riksdagar i sammanhang med täckande av 1919 och 1920 års brister å förevarande anslag.

Sammanlagda bristen, som borde täckas, vore alltså (415,034: 91 + 3,353: 92 =) 418,388 kronor 83 öre, vilken summa borde avrundas till 418,400 kronor.

Från detta belopp borde dock avdragas det belopp, som å tilläggsstat för år 1921 anvisats till förstärkning av det ordinarie anslaget, 174,979 kronor, och vilket belopp genom överföring i arméförvaltningens räkenskaper tillförts sjukvårdsstyrelsens andel av sjukvårdsanslaget för att av styrelsen fördelas på de truppförband, vilka, sedan 1921 års anslagsställning blivit slutligt känd, befundes vara i behov av förstärkning. Den brist, som återstode att täcka, uppginge alltså till ett belopp av (418,400 — 174,979 =) 243,421 kronor, vilket belopp borde avrundas till 244,000 kronor.

Beträffande orsaken till den avsevärda bristen hänvisade sjukvårdsstyrelsen till punkten 45 i statsverkspropositionen till innevarande års riksdag, fjärde huvudtiteln, och vad arméförvaltningen, på sätt under nämnda punkt upptagits, anfört om otillräckligheten av det ordinarie anslaget.

De brister, sjukvårdsstyrelsen anmält hava uppstått å förevarande anslag, hänföra sig till vissa poster under anslaget, under det att, enligt vad jag inhämtat, å andra i sjukvårdsstyrelsens framställning ej-berörda delar av anslaget uppkommit besparingar. Departements-
chefen.

Av omförmälda brister hava tillhopa 403,293 kronor 12 öre uppstått å till vissa truppförbands förfogande ställda andelar av de poster, som benämnas truppsjukvårds- och truppveterinärvårdsanslagen. Å delar av samma anslagsposter, som tilldelats andra truppförband, hava visserligen icke uppstått brister, men å dem förefintliga reservationer hava nedgått med tillhopa 3,353 kronor 92 öre. Även för sistnämnda belopp har nu täckning begärts.

Vad beträffar nämnda nedgång i anslagsreservationer hos vissa truppförband, synes mig anledning, i synnerhet under rådande förhållanden, icke föreligga att äska medel för täckande av desamma.

De egentliga anslagsbrister, för vilka sjukvårdsstyrelsen begärt täckning, utgöra

å truppsjukvårds- och truppveterinär- vårdsanslagen	kr. 403,293: 12	
» anslagen till garnisonssjukhusen å Karlsborg och i Boden	» 11,741: 79	kr. 415,034: 91.
Härifrån avgår förstärkningsanslaget	» 174,979: —	
varefter återstår att täcka en brist å		kr. 240,055: 91.

Såsom ovan nämnts hava å andra delar av förevarande anslag uppstått besparingar. Bland annat förefinnes å tit. II: garnisonssjukhuset i Stockholm en besparing å 166,209 kronor 74 öre. Förut i dag har Kungl. Maj:t beslutat, att i proposition till riksdagen begära dess medgivande, att av förefintliga besparingar å anslaget till sjuk- och veterinärvård m. m. må tagas i anspråk högst 75,500 kronor för utförande av vissa ändringsarbeten vid garnisonssjukhuset i Stockholm m. m. Beloppet i fråga är avsett att bestridas från besparingen vid garnisonssjukhuset i Stockholm. Av denna besparing återstår därefter (166,209: 74 — 75,500: — =) 90,709 kronor 74 öre. Härav synes mig utan olägenhet kunna tagas i anspråk 40,055 kronor 91 öre såsom bidrag till täckande av ovannämnda anslagsbrist.

Vad därefter återstår av samma anslagsbrist (240,055: 91 — 40,055: 91 =) 200,000 kronor torde få täckas av medel, som för ändamålet böra äskas av riksdagen.

Sammanfattning.

Av vad sålunda förekommit framgår, att allenast å anslaget till sjuk- och veterinärvård m. m. uppstått brist, för vars täckande medel av riksdagen behöver begäras. För ändamålet torde ett anslag å 200,000 kronor böra äskas å tilläggsstat för innevarande år.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för täckande av under år 1921 uppkommen brist å ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m. å tilläggsstat för år 1922 under fjärde huvudtiteln bevilja ett förslagsanslag, högst, 200,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

A. Lindman.